

T.C.  
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI  
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 40004962-010.07.01-E.146512

03/12/2018

Konu : Yabancı Ülke Adli Veya İdari

Makamlarınca Verilen Kararların Tescili

D O S Y A

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Tasarruf ilkesi" başlıklı 24'üncü maddesinde "(1) Hâkim, iki taraftan birinin talebi olmaksızın, kendiliğinden bir davayı inceleyemez ve karara bağlayamaz. (2) Kanunda açıkça belirtilmedikçe, hiç kimse kendi lehine olan davayı açmaya veya hakkını talep etmeye zorlanamaz. (3) Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri dava konusu hakkında, dava açıldıktan sonra da tasarruf yetkisi devam eder."; "Davadan feragat" başlıklı 307'nci maddesinde "Feragat, davacının, talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesidir."; 310'uncu maddesinde "Feragat ve kabul, hüküm kesinleşinceye kadar her zaman yapılabilir."; "Feragat ve kabulün sonuçları" başlıklı 311'inci maddesinde "Feragat ve kabul, kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurur. İrade bozukluğu hâllerinde, feragat ve kabulün iptali istenebilir." hükümleri yer almıştır.

Davaya son veren taraf işlemlerinden biri olan feragat, davanın taraflarından birinin (davacının) netice-i talebinden vazgeçmesidir. Hiç kimse kendi lehine olan bir davayı açmaya zorlanamayacağı gibi davacı da açmış olduğu bir davayı sonuna kadar takip etmeye zorlanamaz. Usul hukukumuzda kural olarak hüküm kesinleşinceye kadar her davadan feragat edilebilir. Feragat, davayı sona erdiren kesin bir usul işlemidir.

Bilindiği gibi, feragat yalnız mevcut davadan değil, o dava ile istenen haktan da vazgeçme anlamına gelmektedir. Davadan feragat neticesinde, feragate konu hak tamamen düşer ve artık bir daha dava konusu yapılamaz.

Davadan feragat hükmü; esas haktan vazgeçme sonucunu doğurur, uyuşmazlık sona erer, rücu edilemez, kesin hükmün sonuçlarını doğurur, feragat eden davacı yargılama giderlerine mahkûm olur. Bu karar, kişi hakkında kesin hüküm teşkil edeceğinden daha sonra tekrar dava açamaz, açsa bile kesin hüküm nedeniyle reddedilir.

Ayrıca, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Tarafların duruşmaya gelmemesi, sonuçları ve davanın açılmamış sayılması" başlıklı 150'nci maddesinin birinci fıkrasında "Usulüne uygun şekilde davet edilmiş olan taraflar, duruşmaya gelmedikleri veya gelip de davayı takip etmeyeceklerini bildirdikleri takdirde dosyanın işlemde kaldırılmasına karar verilir." ve beşinci fıkrasında "İşlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içinde yenilenmeyen davalar, sürenin dolduğu gün itibarıyla açılmamış sayılır ve mahkemece kendiliğinden karar verilerek kayıt kapatılır." hükmü yer almıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmü uyarınca, davanın açılmamış sayılması kararı, davanın uzun bir süre takipsiz bırakılmasına karşı kabul edilmiş bir çözüm yolu olup, niteliği

\*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek ( +gW3DR-jT/SiB-5E9vm3-b/5cmo-fDURuVt.v ) kodunu yazınız.

itibariyle yargılama hukukuna özgü bir kavramdır. Davaların tarafların anlaşmaları sonucu veya başka bir nedenle, uzun süre takipsiz bırakılabilmesinin önüne geçilmesi yönünden, çağdaş usul hukukunun gerekleri bakımından davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi yerinde görülmektedir.

Bu kapsamda, davadan feragat kararları ile davanın açılmamış sayılmasına ilişkin kararlar davaya son veren taraf işlemlerinden olması ve şekli anlamda kesin hüküm oluştursalar da taraflar arasındaki uyuşmazlığı esastan çözmedikleri için Yabancı Ülke Adli ve İdari Makamlarınca Verilen Kararların Nüfus Kütüğüne Tesciline Yönelik Açıklamanın XI inci maddesinin dördüncü bendinde yer alan "Kararla ilgili Türkiye'de açılmış ve halen devam eden dava bulunmaması Türk mahkemelerinde yabancı ülke adli veya idari makamlarınca verilen kararlarla ilgili kesin hükme bağlanmış, reddedilmiş, açılmış ve devam eden bir dava bulunuyorsa başvuru reddedilir." hükmü kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Bu nedenle, yabancı ülke adli veya idari makamlarınca verilen kararların aile kütüğüne tesciline yönelik başvurularda başvuru formunun "Ortak Hükümler" başlıklı III üncü bölümünde yer alan "Bu kararla ilgili Türk mahkemelerinde halen devam eden bir dava yahut tanımanın Türk mahkemelerince evvelce reddedildiğine dair karar var mıdır?" sorusuna karşılık kadın ve erkek taraf için ayrılan alanların sistem tarafından yapılan sorgulama sonucunda "Evet" olarak işaretli gelmesi ve taraflarca davadan feragate veya davanın açılmamış sayılmasına ilişkin karar asıllarının ibraz edilmesi halinde, yabancı ülke adli veya idari makamlarınca verilen kararların aile kütüğüne tesciline yönelik başvuru kabul edilerek ilgili komisyona intikal ettirilecek ve komisyonca talimatımız doğrultusunda incelerek karar verilecektir.

Ayrıca, Yabancı Ülke Adli ve İdari Makamlarınca Verilen Kararların Nüfus Kütüğüne Tesciline Yönelik Açıklamanın XI inci maddesinin dördüncü bendi kapsamında komisyonlar tarafından aile kütüklerine tescili reddedilen yabancı ülke adli veya idari makamlarınca verilen kararlara yönelik, taraflarca davadan feragate veya davanın açılmamış sayılmasına ilişkin karar asıllarının ibraz edilmesi halinde, yabancı ülke adli veya idari makamlarınca verilen kararların aile kütüğüne tesciline ilişkin taraflar adına yeniden başvuru alınabilmesi sağlanmıştır. Bu şekilde, yeniden kabul edilecek başvurular ilgili komisyona intikal ettirilecek ve komisyonca talimatımız doğrultusunda incelerek karar verilecektir.

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Hüseyin Engin SARIİBRAHİM

Bakan a.

Genel Müdür

DAĞITIM :

81 İL VALİLİĞİNE

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞINA

\*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek ( +gW3DR-jT/SiB-5E9vm3-b/5cmo-fDURuVtv ) kodunu yazınız.

30/11/2018 V.H.K.İ. : Gülten YILMAZ  
30/11/2018 Şef : Gülten VAROL  
30/11/2018 Şube Müdürü : Ekrem KARANFİL  
30/11/2018 Daire Başkanı V. : Şule BAYAZIT  
03/12/2018 Genel Müdür Yardımcısı : Gazi Levent KURTOĞLU

\*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek ( +gW3DR-jT/SiB-5E9vm3-b/5cmo-fDURuVtv ) kodunu yazınız.